

MAVİ VATAN

MAVİ VATAN'DAN AÇIK DENİZLERE
ÖZEL EK

BAHRİYE'NİN EPİK CERİDESİ

Yazar

Dz.Kur.Alb. Selçuk AKARI

Sayfa Tasarım / Grafik Uygulama

De.Me.Aslı YILMAZ

Basıldığı Yer ve Tarih

Milli Savunma Üniversitesi
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı
Merkez Basım ve Yayınevi
Yenilevent / İSTANBUL
Sertifika No: 36431
Mart 2021

Kapak Resmi

Deniz Kuvvetleri

Çanakkale; Truva'dan bugüne nice kaderlerin tayin edildiği eşsiz bir coğrafyadır. Bizler için ise coğrafyadan çok daha fazla bir anlam taşır. Burada; zaman, mekan ve insan madde ile mana arasında adeta bir tekillik deryasındadır. Çanakkale deyince nasıl ki kelimeler ve hisler boğazımızda düğümlenip kilitleniyorsa, kadim tarihimizde 1915'te bu boğazda da düğümlenip bir anlamda çözülyordu. Çanakkale Savaşları sadece bir boğaz harbi olarak anlatılabilecek bir tarih kesiti ya da coğrafya parçası değildir. Cihan şumöl bir İmparatorluğun ilelebet payidar kalacak bir Cumhuriyet'e dönüşümüne giden yolda; ümidin, cesaretin, kurtulaşa inanan münevverlerin ve de Kurmay Yarbay rütbesi ile de Mustafa Kemal'in, Türk Milleti'nin kalbine ve tarihin vicdan minberine doğduğu müstesna bir yerdir.

Çanakkale; devletimizin kalbini işgale yönelmiş hayasız bir akının tarihte eşine rastlanmamış bir maharetle durdurulduğu ve de insanlık dersi ile terbiye edildiği emsalsiz bir mücadeledir. Bu mücadelenin mekandan zamana taşmış adeta sürreal bir abidesidir.

Çanakkale; Türk olmanın özetidir.

...ve ancak özet olarak anlatılabilir.

...ve her anlatım bu cihetle kendi zaviyesinden biraz eksiktir. Bu eser söyleneceklerin çokluğundan ve coşkusundan kabarmış bir denizin dile gelip, zamanın ve mekanın ruhunu yansıtan bir dil, usul ve üslup ile düzenlenmiş muhtelif anlatım ve değerlendirmelere havi, tamamı hazırlayanın kaleminden süzölen nazımların silsilesi ile terkip edilmiş münhasır bir antolojidir.

"Bahriye'nin Epik Ceridesi" olarak isimlendirilen bu antoloji, Çanakkale'nin denizci gözü ile görünen ve görünmeyen yüzünü, gösterme gayretindedir.

Bu eserin asli müellifi Yüce Türk Milleti ve Kahraman Mehmetçik'tir.

18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi'nin 106. ncı yıl dönümüne atfen hazırlanmış olan bu eser, Çanakkale kahramanlarının aziz hatırasına sunulan çiçekleri sözcüklerden ikame edilmiş naçiz bir çelenktir.

Ruhları şad, hatıraları daim olsun!

Selçuk AKARI
Dz.Kur.Alb.
Öğretim Görevlisi

İÇİNDEKİLER

5	I	Kitabe-i Seng-i Zafer	10	XVI	Dağları Dalga, Karaları Derya Eyleyince Donanma
5	II	Medcezirler	10	XVII	Kesintisiz Nakliyat Nihayetinde Zaferdir! Mukadderat
5	III	"Asil Türk Milleti'nin Feraseti" var mı? Ötesi	11	XVIII	Morto Koyu'ndan Morto'nun Koynuna
5	IV	Donanma Cemiyeti'nin İhdası	11	XIX	Davut ve Golyat
5	V	Donanma'nın İhyası	14	XIX	Görev Tabiatı İtibarı İle Taarruzi ve Tedafüidir
6	VI.	Donanma Ufukta Yeniden Tulu Ediyor	14	XXI	"Sultanhisar"
6	VII.	İnebahtı - Bahriyeli'nin Bahtı Çanakkale'de Donanma Varlığının Sırrı ve Kaynağı	17	XXII	Zaferi Hisselere Bölmek
6	VIII	Asil bir Millet Mucize bir Cemiyet	18	XXII	Emsalsiz Pusat; Nusrat
7	IX.	Donanma Cemiyeti'nin Mülgası	18	IV	"7"
7	X	Düşman Donanması ve Rotası Bahr-i Sefid Boğazı	18	XV	"Kanal temizdi"
8	XI.	Toprağından Cephane Eyler Mehmet Çavuşum Ne Güzel Eyler	18	XXVI	"Geldikleri gibi gideceklerdi
8	XII.	5 Çayını Soğutmamak	19	XXVII	ZAFER
9	XIII	Kayıp Ceride Bahriye ve Çanakkale	22	XXVIII	Kazandıran Pusat Değil! Sanattır
9	XIV	"VAZİFE"	23	XXIX	Anlamak
9	XV	"234 Gün"	25	XXX	Geldiler!
9			25	XXXI	Agamemnon'dan Şehzade Süleyman'a Namık Kemal'den "Kemal Yeri"ne...

**I.
Kitabe-i Seng-i Zafer**

Büyük Harb'in en kanlı perdesi
Çanakkale Cephesi

18 Mart 1915 Çanakkale Deniz Zaferi
..devamı ve ertesi
Nisan'ın 25'i Arıburnu
9 Ağustos Anafartalar
Bir gün sonrası Conkbayırı
21'inde ise tekrar Anafartalar
..hatırlananlar ve unutulananlarla
azim ve kararlılıkla çağlardan taşandır
Çanakkale; bir destandır.
Binlerce canla, damardan akanla,
Değil kâğıda ya da taşlara
Akan zamana yazılıdır
Ve bundandır
Öncekileri kıskandırandır
Esası, destandır demek bile azdır,
Ve hatta az demek bile kısırdır
İzahta nakıstır
Çanakkale buntlara ilave
Alınması gereken dersleri havi,
Bitmeyen bir külliyat ve
Bugün dahi tetkike muhtaç,
Bir müktesebattır.
Kıymetini bilen münevverlere ise
..eşsiz bir tedrisattır.

**II.
Medcezirler**

Bir kanat; geçmiş,
Bir kanat; gelecek,
İkisi aynı anda çırpmazsa,
"Hüma" nasıl yükselecek!
"Barbaroslar-Levendler!, Hızırlar-Hayreddinler!
Mazinin zaferlerinden, yeni zaferler bekler!"
Deniz ufukunda yürürüz, düşmanı arar buluruz,
Öcümüzü komaz alırız, bize Hayreddinli derler.
Zaferler, yenilgiler
400 sene geçer,
Donanma-yı hümayun
Artık Haliç te bekler.
Derya erleri ve beyleri
Limanda bağlı, gemileri
Sahipsiz kalan denizleri
Seyret ki dolduruyor işte düşman sefineleri.
Yılların 1915'i,
Bahriye'nin;
Bahr-i Sefid Cephesi,
İşte! ahvalı ve ceridesi.

**III.
"Asil Türk Milleti'nin Feraseti"
var mı? Ötesi**

1915'in 6 sene öncesi,
Donanma-yı Osmani
Muavenet-i Milliye Cemiyeti,
Türk Milleti'nin asaleti ve emsalsiz gayreti,
Tarihte yoktur böylesi ve bir numunesi.

**IV
Donanma Cemiyeti'nin İhdası**

Donanmasız kalmak,
Manayı sinesinde
Vatanında, vatansız kalmaktır.
Sebepler-sonuç sarmalına,
İzahtan vâreste,
Şaşırıp! Öylece, baka kalmaktır.
Bu cihetten bakınca,
İstanbul'da, 1909'da Temmuz'un 19'unda,
Donanmasız bir Anadolu ve
Rumeli ve yekün memalik-i Osmanî,
....nâ tamamıdır besbelli.

İstanbul'un münevverleri, Şefik Bey'dir önderleri,
İşte bu fikri şiarla kuruyorlar, Donanma cemiyetini.

**V.
"Donanma'nın İhyası"**

Millet; Sinesinden,
Binbir çeşit faaliyetten,
Bilcümle ineden,
Akla hayale gelmeyen
Temaşa ve gayretten,
Tertip edilen mezat ve temsilden,
Azar azar biriken,
Damlaya damlaya
yükselen gölden,
İrade ettiği hazineden;
Gemiler,
Eçizeler,
Bahri kuwa için her ne gerekse eğer
Arıyor bakıyor, satın alıyor.
Cihan bu işe şaşırıp kalıyor.
Bugün bile,
Bu sırra akıl ermiyor.

VI. “Donanma, Ufukta Yeniden Tulu Ediyor”

Barbaros Hayrettin, Turgut Reis
Şanı yüce reislerimiz.
Almanya'ya gidip gemi sipariş ederiz.
18 milyon Alman Markı,
Peşin peşin öderiz.
Alman Brandenburg Sınıfı iki kruvazöre,
Barbaros Hayrettin, Turgut Reis'in
İsimlerini veririz.

Yadigar-ı Millet,
Numune-i Hamiyet,
Muavenet-i Millîye,
Gayret-i Hamidiye,

Millî vicdandan
Süzülüp gelen isimleri,
165 sınıfı Alman muhripleri,
Donanmamızın saflarına girdi.
Çanakkale'de Mart'ın 18'inde,
Son sözü söyleyen de,
Bu dönemde;
“Nusrat” olur, katılır Bahriyemize.
Sonra;
Sultan Osman ve Reşadiye,
İki büyük dretnottur.
Parası peşin ödenmiş,
Bayrak çekilecek gün,
İngilizler gerekçesiz
Gemileri vermezmiş,
Yetmemiş,
Aldıkları paraları da iade etmemiş.
Sadece bunlar değil,
İngiltere'den;
İlave 1 Mayın Gemisi,
15 Motor Gambot getirtilmiş,
3 Dretnot, 6 Muhrip,
2 Denizaltı da, ayrıca sipariş verilmiş.
Fransa'dan 7 Gambot edinilmiş.
Donama-yı Hümayun'un
..yanında, 5 Nakliye gemisi,
Reşit Paşa ve Mithat Paşa isimli
Yolcu gemileri ve niceleleri,
Torpidolar, toplar, echize ve cihazlar...
Bahri kuvvamıza ve Donanmamıza
..Dahil edilmiş.

VII. İnebahtı - Bahriyeli'nin Bahtı Çanakkale'de Donanma varlığının Şırrı ve kaynağı

Donanma işi, donatma işidir.
Donatma işi, çok para işidir.
Sonrası; Eğitim ve tecrübedir.
En zor temin edilen ise
Gemiden önce gemicidir.
Gemiler hızla yapılır ya da hemen satın alınır,
Gemicinin yetişmesi ise çokça zaman alır.
Hiçbir tersane ya da hazine,
gemicileri ve reisleri
dar gün geldiğinde
edemez hemen bahriyeye hediye,
“İnebahtı”da gördük bunu bir kere
Şimdi ise,
Donanma-yı Osmani
Muavenet-i Millîye Cemiyeti'nin
Vücuda getirdiği muazzam maddi kıymet,
Bugün için gerekirse hesap etmek,
Önce bir ölçek ortaya koymak gerek,
Altın lira bu iş için yeterdir diyerek,
Cumhuriyet Altınına tahvil ederek,
Hesabı edersek denk,
30 Milyon adede denk bir servet.
Bu maddi gücü var eden,
Manevi kudretin nişanesi,
Asil Türk Milleti'nin
Vatan ve Donanma sevgisi
Bu sevgi seli ve getirdikleri
Büyük Harbin
...özellikle
Çanakkale'nin; Deniz Cephesinin
İnsan-malzeme ve tecrübesinin
İmkân ve de kabiliyetlerimizin
..özetidir.

VIII Asil bir Millet Mucize bir Cemiyet

Asil Türk Milleti, Dünya tarihinde
Kendi inisiyatifi ile
İstiği ve ianesiyele,
Sinesinden;
Donanma doğuran, Tek millettir.
Donanmayı bağrından,
Kendi öz kaynağından,
Kimseden buyruk almadan,
Donatan ve doğuran
Türk Millet' nin,
Neden ve nasıl?
Bir yüce ruha sahip olduğu,

Bu emsalsiz gayretin ceridesinde gizlidir.
İhdasından bir yıl sonra,
Tüm memalik-i Osmanî'de,
122 şubesi,
İkinci yılın sonunda
331'i bulur.
İstanbul'dan başlayan bu eşsiz hareket
Önce Kastamonu,
Sonra Bolu
ve Edirne...
Sivas Samsun Ankara,
Bingazi Bağdat Basra,
Lübnan Hicaz ve Yemen
Selanik, Trablusgarb ve de Kıbrıs,
Kandiye ve Kudüs,
.....Berlin ile Paris şubeleri..
ve sayılamayan merkezleri,
Bu büyük destanın;
müneverlerle dolu kaleleri.

IX. "Donanma Cemiyeti'nin Mülgası"

...sonra, sormal!
1919'da Sadrazam Damat Ferit'tir.
İcraatının ilk ayında,
Donanma Cemiyeti'nin
Faaliyetlerini bitirir.
Nisan'ın 2'sidir.
O gün itibarı ile elde kalan hazinesi,
540.000 lira diye bilinir.
Vaka öyledir.
Tayyare Cemiyeti'ne vakfedilir.
Bu maddi heder, bugün için ne eder?
Nasıl bir ölçü ve değer,
Bunu ifadeye yeter,
Tayyare Cemiyeti için;
Bu ölçüyü, tayyare olarak almak,
Uygunsa eğer,
1919'da
En asri tayyarenin ederi,
2.500 lira,
Elde kalan hazine,
Alır size 216 tayyare.
Alırsanız tabii ki de.

Bu emsal bile,
Nasıl bir mucizenin on yılda
Parlayıp alevlendiğini ve
...söndüğünü,
..kısaca izah eder.

X Düşman Donanması ve Rotası Bahr-i Sefid Boğazı

Bahr-i Sefid Boğazı, savaşın başlangıcı,
1915'in 19 Şubat'ı,
Müttefik Donanma Komutanı;
İngiliz Amiral Carden'dir.
Fransız Amiral Guepratte,
Fransız Filosunun başındadır.
İlk harekâta
İngilizlerin; 16,
Fransızların; 4 savaş gemisi ile
Rus Askald kruvazörü,
Sahnedeyi yer alır.
Gayeleri ve hedefleri;
Anadolu yakasındaki;
Kumkale ve Orhaniye,
Rumeli yakasındaki;
Ertuğrul ve Seddülbahir,
Tabyalarını susturmaktı.
Hedef taksimi tamdı.
İngiliz gemilerinden
Queen Elizabeth,
Anadolu cenahında,
Birinci Hamidiye ve Çimenlik tabyalarını,
Agamenon, Lord Nelson, Inflexible
Rumeli kıyısında;
Yıldız, Mecidiye, ikinci Hamidiye
ve Namazgah tabyalarını,
Ateş altına aldılar.
Nafile,
amaçlarına ulaşamadılar.
...amaçlarının, yanına bile yanaşamadılar.

25 Şubat,
Yine bombardıman.

27 Şubat,
Yine bombardıman,
Methalden içeri
Girme teşebbüsleri,
Boğaz önu tabyalarında hasar,
Tedbir için
Seddülbahir ve
Kumkale bölgeleri
Boşaltılmaya başlar.
Düşman zorluyor!
Ne mi oluyor!
Elbetteki,
Mukavemet bir o kadar artıyor.
Düşman buraları ne sanıyor.
Bu dehşet dengesi,
Çekilecekleri güne kadar sürüyor.
Mart'ın 1'inden 3'üne kadar,

Boğazdan içeri
Girme teşebbüleri,
Mayın temizleme ameliyesi,
Olmaz bir neticesi,
Hayasızca ve arsızca zorluyorlar sahilleri,
Kumkale'ye çıkarılan düşman piyadeleri,
Kumkale ve Orhaniye'nin tabyalarıdır hedefleri
Mehmetçik cevabını verince ani ve seri,
... çekildiler gerisin geri.
Yetmezmiş gibi Seddülbahir'e çıktılar,
Şiddetli mukavemetle karşılaştılar.
Davasında haklı olanlar,
Vatan müdafasında olanlar,
Mutlaka ve mutlaka
kazanacaktılar...

XI.

Toprağından Cephane Eyler Mehmet Çavuş'um Ne Güzel Eyler

4 Mart,
Seddülbahir ve
Kumkale'ye
Özel Kuvvetleri ile
İngilizler,
Baskınlar düzenlediler.
Bununla beraber,
Cevat Paşa ile
Alman Usedom Paşalar ve
Yarbay Mustafa Kemal,
Sahil bataryalarını
Denetlemedeler.
Mevkii itibarı ile Kilitbahir'dedirler.
Maydos'a dönerlerken,
Düşmanın Seddülbahir'e
Asker çıkardığını öğrenen
Mustafa Kemal,
Behemal!
Seddülbahir
26. Alay Kumandanı
Binbaşı Kadri Bey'e,
Telefonla şu kesin
Emri verdi.
"Şimdi yanınıza geliyorum.
Benim varışına dek,
Kıyıya çıkmış olan düşman
Behemal denize dökülecektir!"

Mustafa Kemal;
Karaya ayak basanların imha edildiğini,
Kalanların ise denizden
Kumkale'ye çekildiğini,
Görür.
Emri harfiyen yerine getirilmiştir.
Yaralıları dolıştığı esnada,

Bir vakayı sıcağı sıcağına,
Tetkik eder, öğrenir.
Mehmetçik vatan müdafasında devleşir.
Silahı tutukluk yapsa da,
Mazeret yoktur vatan müdafasında.
Toprağından cephe eyler,
Taşları silah eder,
Düşmana
Taşla saldırmaya devam eder.
Mustafa Kemal,
Bu vakayı ve duruştaki vakarı
Çok önemser.
Mehmet Çavuş'u
Tüm Mehmetçiğe emsal eder.
Bir nişan tevdi ettirerek
Bu menkıbeden,
Bugünlere taşan
Bir abide inşa eder.

XII.

5 Çayını Soğutmamak

Mart'ın 5'inden
18'ine kadar,
Düşman donanması hergün
Boğazdan içeriye akar.
Kahraman tabyalarımızı
Ateşle yoklar.
Sonra mayınlar,
Arar tarar,
Bir kanal açar,
Açtığı sanar-kanar
Gerçeğin muhakemesinden,
Uzulca kaçar.
Akıl yerine dinlediği hisleridir.
İçindeki kine esirdir.
5 çayını soğutmadan İstanbul'da,
İçme gayretindedir.
Sonuç beyhudedir.
Yaptıkları hesabın yanlışlığı,
Her geçen gün daha da netleşir.
Bu yüzden;
İngiliz Amiral Carden,
Sinirden kriz geçirir ve
Görevden el çektirilir.

XIII**Kayıp Ceride****Bahriye ve Çanakkale**

Bahr-i Sefid Boğazı,
Çanakkale Müdafası,
Bahriye'nin
Ceridesi kayıp
Büyük Destanı.

Gemilerini,
Vicdanındaki cevherlerle,
Kendi istek ve iradesiyle
Sinesinde var eden,
Donanma-yı Osmanî'nin
Muavenet-i Milliye'nin
İsmi ile müsamma
Cemiyeti'nin
Ve onun banisi
Yüce Türk Milleti ile
Denizcilerinin
Çanakkale müdafası!

XIV**"VAZİFE"**

Donanma-yı Osmanî'nin
Vazifesi;

Vatanın müdafası,
Paytahtın bekası,
Düşmanın imhası
Maksadıyla;
Marmara'da ve Bahr-i Sefid Boğazı'nda,
Düşman sefinelerine
Azami kayıp hasar verdirmek,
Avusturalya, Fransız ve İngilizlerin
Tahtelbahirlerinin,
Bilcümle harekâtına mani olmak,
Deniz nakliyatımızın,
Emniyetle selametini sağlamak,
Bahr-i Sefid Boğazı'nda;
Mayın Maniaları ile
Ağ Maniaları kurmak,
Gemilerden,
Sökülen eçice toplar ile
Sahil Bataryaları,
İhdas etmektir.
Görev tabiatı itibarı ile
Taarruzi ve de tedafüidir.
Zafer ise
Yakın ve bizimdir.

XV**"234 Gün"**

İngilizler;
Ağustos 1914'te
Bahr-i Sefid'de
...görünmeden önce,
Temmuzun 27'sinden
Mart'ın 18'ine
234 gün süresince;
Giresun Depo Gemisi,
Samsun
Selanik
İntibah römorkörleri,
Mayın dökücüleri,
Nilüfer
Ve de Nusrat,
Ankebutun ağlarındaki sanat!
403 mayın ile 11 Hat,
Toplanması taşınması,
Kurulması korunması,
Büyük gayretlerin muhtasarı,
29 mayın ise,
Döşenirken patladı.
Durmada nefes almadan,
Geçmesin diye düşman,
Bahriyeli;
Halice gerilen zincir gibi
Kilitliyor,
Bahr-i Sefid'den
Bahr-i Siyah'a geçişleri,
Kaderin cilvesi,
Mania planlarını yapan Halifaks;
....bir İngiliz'di.
Biraz değiştirildi,
Süpriz etkisi eklendi
Ama bitmedi,
Martın 18'inden sonra bile
40 mayın, Nusrat'ın elinde
Dökülmeyi bekledi.
Destursuz ve hukuksuz
geçmek için gelenler,
Türklere... Cehennem getirdik diyenler,
Getirdikleri cehennemlerinde ....öğrendiler,
Cehennemler kudursa,
Bir o kadarı da yanına konsa,
Bahriyeli Yeminli, Geçirtmeyecekti!
Şu hayasızca gelenleri.

Hayreddin'in Leventleri
Tereddütsüz bitirecekti bu işi,
Çünkü sancaklarında yazılı idi,
"zafer yakındır ve bizimdir".

XVI
Dağları Dalga, Karaları Derya
Eyleyince Donanma

Dağları dalga,
Karaları derya,
Bu nasıl devran fesupanallah.
İmkânsıza yer yok,
Bu meydanda.
İleri! "Daima ileri!
Türk denizcileri"
Müdafaadaki azmi,
Cesareti ve gayreti,
Marifeti ve azameti,
Denizlerden karalara,
Taşmayı da bilirdi.
Yorgunsa materyali
Ya da gemileri,
Yorulmayan tek yer bileği ve yüreği,
Nakıs bırakıldıysa! imkân ve kabiliyetleri,
Bahane miydi?
Söküp; top silah ve echizeleri,
İstanbul'dan Maydos'a,
Tonlarca ağırlıklarla,
Sahilden dubalara, rampalara
Sırtladılar gururlarını,
Şeref ve onurlarını tabyalara.

Fatih'in,
Karadan yürütmesi gibi sefineleri,
...şimdi ise leventleri çekiyordu kızaklardan tabyalara,
Topları ve mermileri

Turgutreis ve Barbaros'un
Topları ve hatıraları,
Soğandere'de

Peyk-i Satvet,
2 topu ile Akyarlar'da

Peyk-i Şevket, Yavuz
Buradayız! diyorlar
Birer topları ile İntepe'de

Mesudiye,
Vurulsa da yan yatsa da Sarısığlar'da,
Baykuş, İntepe, Akyarlar ve Nara'da
Yeniden diriliyordu,
Toplam yedi topu
Ve kurtulan mürettebatı ile
Bak işte yine,
Savaş Nöbet yerlerinde.
Daha çok ve de
Birçok
Mevkiide,
Dağları dalga

Karaları derya
Eylediğinde donanma,
Tüm marifetiyle bahriye;
Mazeretleri maharete tahvil etmede,
Emsalsizdi,
Tarih denilen ibret denizinde,

Subat 1915'te
Baykuş mevkiinde 7,
Nara, Kepez ve Soğanlı'da 6'şar,
Dardanos'ta 5,
Namazgah, Seddülbahir ve Hamidiye'de
2'şer olmak üzere,
Muhtelif çap ve ebatta birçok batarya
Cephane ve kahramanla,
Karadan da vuruyordu
Donanma,
Denizdeki düşmanla.

XVII
Kesintisiz Nakliyat,
Nihayetinde Zaferdir! Mukadderat

Çanakkale'nin takviyesi,
Pek mühimdir,
Nakliyatın idamesi,
Askerin cephanenin
Erzak ve malzemenin,
İstanbul, Derince,
Tekirdağ ve Şarköy'den
Çanakkale'ye,
Sevki ve emniyeti,
Düşmanın Marmara'ya sızan
Tahtelbahirlerinin def'i,
Bahriye'ye düşen
Zaferin
Görünmeyen hissesi.
Subat 1915'ten
16 Mayıs'a kadar,
2, 3, 4, 5 ve 7'nci tümenler ile
12, 15 ve 19'uncu tümeni
Çanakale'ye,
Mukadderatı ise Zafere taşıyordur
Bahriye.
Marmara'dan Çanakkale'ye
Deniz nakliyatı
Şirket-i Hayriye'nin 21,
Haliç Şirketi'nin 7,
Seyri Şefain'in
Karadeniz'dekiler hariç
Tüm gemileri ile...
Bu gemilerin her birinde
Bir donanma zabiti,
Donanma'dan ise birçok gemi,
Sevkiyatın selameti,
Marmara'da nakliyatın refakati,

Ve büyük gayretleri...
 Özetler isek terkibi;
 2 Zırhlı, 16 Torpidobot, 16 Gambot
 5 istimbob, 3 Gümrük, 5 Mayın ve 1 Depo gemisi,
 16 Romörk ve 4 Vapur....
 Toplamı, 68 parça idi.

XVIII. Morto Koyu'ndan Morto'nın Koynuna

Muavenet-i Milliye
 Bir muhriptir,
 Donanma Cemiyeti'nin
 Donanmamıza hediyesidir,
 Maliki milletin kendisidir,
 Çanakale Deniz Cephesi'nde
 Hizmeti pek mühimdir.

Önceleri Karadeniz'de,
 Sonra Marmara'da sevkiyatın
 Emniyet ile seyrinde ve
 Denizaltı Savunma Harbi'nde
 Vazife'dedir.

5'inci Ordu'nun, Donanma'dan
 Talebine istinaden alınan emirle,
 Şimdi ise Çanakale'ye intikalde,
 10 Mayıs 1915'te
 Öğle saatlerinde demir yerindedir.
 25 Nisan'da,
 Karada muharebelerin başlamasından,
 Arada geçen zamandan,
 Aralıksız iki haftadan
 Durmadan duraksamadan
 Zorluyordu bataryaları
 Ağır bombardımanla düşman,
 Tabyalarda siperlerde
 Binlerce kahraman,
 Düşmesin diye toprağa
 Vatan için vuruşmadan,
 Kurtulmalı
 Morta koyuna çöreklenmiş şu iki zırhlıdan,
 ....yapılır bir plan
 ...gelir bir gemi
 Donanma'dan.

XIX Davut ve Golyat

Cevat Paşa,
 Gemi kumandanını
 İskelede kaşıladi.
 Yaklaştı,
 Sefalar getirdin oğlum.
 Sağ olun kumandanım,
 Emirleriniz için hazırız.

Makama geçtiler,
 Cevat Paşa;
 Durumu tebliğ edip
 Vazifeyi tevdi etti.

Evet oğlum,
 Şimdi seni dinliyorum.
 Yüzbaşı Saffet;
 İzinizle, dedi ve kalktı,
 Haritaya baktı,
 Kısa bir süre ayakta kaldı,
 "saldırımı" dedi,
 "gece yapacağız kumandanım"

Daha fazla bilgiye ilave tetkike..
 Sahil şeridi..
 Mutlaka yerinde incelenmeli
 Ayrıca hedefi çok iyi tahlil etmeli..
 Gücünü bilmeli..demir yerini..
 Refakat gemilerini..
 Terkiplerini..
 Vardiya değişimlerini..
 Herşeylerini..Onların bile bilmediğini,
 Tespite dâhil etmeli ...
 Cevat Paşa
 Sordu
 Muavenet'in durumu nasıldır?
 Personel ve cephane,
 Vazifeye yetecek midir?
 Yüzbaşı Saffet hemen yanıtladı,
 3 torpido kovanım var,
 15'i Alman
 125 personelim,
 Rütbeli mürettebatıma ilaveten
 Rudolf Firlle isimli
 Bir Alman yüzbaşısı,
 Müşavir olarak gemidedir.
 Tek ihtiyacımız,
 Mürettebat için istirahat ve
 Benim içinse istihbarat ve de
 Hassas bir tahkikat
 Bundan sonra,
 48 saat
 Her dakikası
 Hazırlık ve plan yaparak

Durmadan duraksamadan
Akrep, Golyat olmuş,
Muavenet Yelkovan,
Zaman
Mekân ve hedefe pervane bir kumandan.
Sadece bir İngiliz gemisini değil
İngiliz kabinesini ve
Bir devri devireceğini
Henüz bilmeyen
Ayasofyalı Saffet Kaptan,
Yapıyor tekamülü
Tam bir plan.

At üzerinde
Anadolu sahil şerinde
...İntepe,
Elde dürbünle,
İzlenecek
Rota bacaklarını,
Şimdi sahilde
tek tek kontrol ediyor,
Seyir emniyetinin son durumunu,
Dakika dakika hafızasındaki
Haritaya işliyor,
Bölgedeki komutanlarla
Durumu müzakerede,
Her bilgi kırıntısını
....not etmede.
Kumkale,
İntepe,
Kepez
Gruplarının kumandanları
detayları gözden kaçanları akılda kalanları
Sarısığları
Mesudiye zırhlısını
İstanbul'dan gelemeyen kaynak makinasını
İhtimal dâhilindeyken kurtaramadıkları canları
Şehit düşen arkadaşları
Aradan geçen süre ise tam 6 aydı
Şimdi geliyordu işte
Donanmanın cevabı...
Cornwalls ve
Özellikle Golyat'ın durumlarını,
Demir yerlerini
Vardiya değişim saatlerini,
Refakat botlarının adedini, terkebini ve de rutinlerini
Tespite çalışıyordu,
Görev zordu
Ama Çanakkale'de
Kolay hiçbir şey yoktu.
Mayıs'ın 11'i
Akşam saatleri
Domuzderesi
Tabya mevkii,

Cevat Paşa
Yüzbaşı Saffet
ve Tabya müdavimleri,
Yarın gece yapılacak hareketin
...nihai değerlendirmesi,

Muavenet
Tam karatma uygulayacak,
Tüm aydınlatmalarını maskeleyecek,
Hedefine görünmeden
Hiçbir emare vermeden yaklaşacak,
Boğazın her iki yakasındaki
Tabyalar uyarılacak,
Hiç kimse ışıldak çakmayacak
Sessizce kalacak,

Muavenet
Vazifesini
Elde edince
Görev bitince
Seyir fenerlerini yakacak,
Takip ediliyorsa eğer
Baş tarafından
Beyaz veri fişeği atacak,
Sahil bataryaları
Hedef taksimatını buna göre yapacak,
Tüm güçleri ile
Takip edenleri ateş altına alacak.

Tam bu sırada
Tabya subaylarından
Mülazım-ı Sani Ali İhsan,
Güneşin kızılığında kaybolan
Günün ardından,
Birşeyler mırıldandı
Duyulduğunun bile farkında olmadan,
Davut,
Golyat'ı
Bir kez daha sapanıyla devirecek,
Başını gövdesinden edecek
İnşallah!
Herkes bir anda irkilmiş...
....İnşallah diyerek
...eşlik etmiş,
Madde ve mana
Muavenetin gazasına kilitlemiş.

Boğaz methalindeki
İngiliz ve Fransız zırhlıları,
Geceleri
Atarak aydınlatma fişekleri,
Boğaz'daki gemilerinin
Kolaylaştırıyorlar işlerini,
Muavenet için

Emare vermeden
Görünmeden ilerlemek,
Sahile çok yakın seyretmek demekti.
Azaltıp su çekimini,
Adeta yalayarak sahili,
Golyat'a sesizce ilerlemeliydi.
Kömür ve yağ yükü
Yarı yarıya boşaltıldı,
Gemiden ışık sızmasını diye
Lumbuzların içi siyaha boyandı.
Dış güvertede ampüller söküldü,
Bacadan kıvılcım çıkmaması için
Kazanlar en düşük devirde yakıldı,
Nefesler tutuldu.
Saatler 18:40
Kilitbahir'den hareketle ve
Mayın Grup Komutanı
Binbaşı Nazmi Bey'in
Rehberliği ile
Mayın Hatlarından geçilir,
Taarruzdan önceki son durak,
Soğanlıdere'ye
19:30 itibarıyla demirlenilir.

Karanfil Tepe'nin
Denize uzanan elinin hemen arkasında,
Taarruz öncesi son noktada
Gece olmasına, bir 5 saat var daha
Dört torpido alınmış
Biri güvertede hazırda
Üçü kovanlarda

12 Mayıs
Saatler 19:30
Golyat ve 750 kişilik Mürettebat,
13 bin ton çelik,
Seddülbahir'de Mehmetçik,

Önce ışığı,
Ardından patlaması ve ışıltısı,
Mehmetçiğin üzerinde infilakı,
Susmuyordu,
Golyatın namluları,
Yakıyor yıkıyor, toprağı ve canları,
Muavenet ve
20 katı İngiliz zırlısı Golyat'ı
Anarak akrep ve yelkovanı
Saatleri ise geceyarısı,
13 Mayıs Saatler 00:30

Düşman zırlıları
Işıklarını söndürelti
Yarım saat oldu,

Boğaz ve girişi
Ölüm kadar sessizdi,
Vardiya değişim saati
Yüzbaşı Saffet Bey için
Taarruz anını belirlemişti.
Arkadaşlar!
Görüldüğümüz andan itibaren
5 dakikamız var,
Vazifemizi
Tam yapalım,
Kendini beğenmiş şu devri
...susturalım,
Torpido;lar;
Ağ maniasına takılmasın,
Torpido için mesafe 1.200 metre,
Sürat 34 knots,
Derinlik ise 2 metre,
Son emrini veriyordu işte
Torpido Zabiti
Gelibolu'lu Ali Haydar Efendi'ye,

Saatler 00:31
Gece yarısını
Bir dakika geçedir.
Bismillah!
Makine dümen,
Manevraya hazır ol!
Kazanlar fayrap edilir,
Hazır raporu ile
Makinelere ağır ağır ileri yol verilir,
Sürat 7'dir.
Bacadan kıvılcım çıkmaması için
Bu sürat iyidir.
Muavenet
Boğaz'daki 5 devriyenin
5'ini de atlatarak,
Karanlıkta
Kapkara bir ölüm meleğidir,
Eceli gelene
Her kalp atışında ve
Geçen her dakikada
Mesafe eksiltmektedir.

Saatler 01:00
Domuzdere tabyası geçilir.

Golyat'a mesafe
750 metre,
Saatler 01:10'da,
...geldi ilk kumanda,
İskele alabanda,
Artık Golyat'ın ömrü
.....iki dudağı arasında,
Saatler 01:13'tür

Golyat
Muaveneti görür,
Işıldaklarla
Parola sorar,
Muavenet
Birden rotasını
Golyat'ın pruvasına viyalar,
Sanki mühim bir mesaj verecekmiş gibi
Arzı ulusal kodla
"Hazır Ol" der
Işıldakla,
Bu işaretle
Golyat
tereddüte düşer,
Kendi muhriplerinden zanneder,
Ne projektör ışıldadığını yakar,
Ne de uyarmak için ateş açar,
Sadece bir kez daha parola sorar,
Muavenet
Kazanılan bu anda
Geçen 2 dakikada
Hazırdır
Golyat parolayı üçüncü kez sorduğunda
Saatler 01:15'tir,
Golyat için çok geçtir,
Herşey bitmiştir.
Bismillah!
Torpidolar ateş!
3 torpido suda
Makinalar tam takatte
Iskele alabanda!
180 derece dönüş tamamlanınca
060'ta viya!

HMS Golyat'ta
Patlama!
HMS Golyat'ta
Infilak!
Baş taret, köprüüstü ve kıç taret
Uç isabet,
Morta koyuna ve
Tabyalara
Cehennemi getirenler,
Şimdi getirdikleri ile gittiler,
Saatler
02:00 geldiğinde,
Muavenet
Soğanlıdere
Mevkiine intikal ettiğinde,
Müstahkem Mevkiye
Durumu bildirilmiştir.
Görev ifa edilmiştir.
HMS Beagle, HMS Bulldog ve diğerleri
Düşmanın karakol gemileri
02:15 ve 03:30

İki kere Muavenet'i
Takip teşebbüleri
Sahil Bataryalarımızın ateşi ile engellendi.

Saatler 03:50
Muavenet
Havuzlar-Soğanlıdere mevkiinde demirdedir.
Bir saat sonra Mayın hatları geçilir
Saatler Sabah beştir.
Muavenet Çanakkale'ye avdettedir.

Yüzbaşı Saffet, Sahilde
Cevat Paşa'ya Durum raporunu verir.
Hedef imha edilmiştir.
Helalleşilip, Beklemeden
Marmara'ya geçilmiştir.

Morto Koyu'nda vurulan Golyat'ı,
Su alan ve can pazarında olan
Lordlar kamarasıydı.

Bir gün sonra
Haber olur Londra'da HMS Golyat battı,
750 mürettebattı,
Komutan ve 570 mürettebat kayıptı,
Belli ki hesap yanlıştı.

Tartışmalar-atışmalar-sataşmalar
Lordlar kamarasından taşar,
2 gün sonra
Deniz Kuvvetleri Komutanı First Sea Lord'u Amiral Fisher,
Aynı kalomayla 2 gün sonra da
Çanakkale Harbi'nin mimarı
Bahriye Nazırı Lord of Admiralty Winston Churchill
Mevkiilerini, terk edip İstifa eder.

XX Görev tabiatı itibarı ile Taarruzi ve Tedafüidir

Bahriye düşman sefinelerine
Azami kayıp hasar verdimede,
...depremleri ise
... kabineleri düşürmede,
Yanlış yapanlar
....istemese de katlanacaklar,

Muavenet'in
Baskın hâkakatı;
HMS Golyat'ı,
İngiliz Deniz Kuvvetleri'nin en büyük amiralini
John Fisher'i ve de Churchill'i
.. emellerinden ve mevkiilerinden etti.

Donanma için
Görev tabiatı itibarı ile

Taarruzi ve de tedafüidir.
Zafer ise
Yakın ve bizimdir.
Bu durum muvacehesindedir
Bahriyeli boğazı kilitleyip mühürlemektedir.
Boğazın en dar yerine,
45-70 mt derine
Yüzdürücü şamandralar
Tonlarca ağırlığında ağlar.

Ağ Maniaları Kumandanlığı,
Toplar ışıldaklar, Romörkörler gambotlar,
Dünyanın ilk büyük
Denizaltı Savunma Harbini başlatırlar,
Daha icat bile edilmemişken Sonar,
Gözcüler, Güvertede nöbetçiler
Elde tüfekler periskop arar gözler,
Durmadan su sathını tararlar
Toplar ise her an atışa hazırlar.
Marmara'da
30 parça gemi ile Donanma nöbette,
İngilizlerin 6 denizaltısı ağlara takılıp batmıştır.
İngiliz ve Avusturalya'nın
Birer denizaltısı ayrıca batırılmıştır.

Fransızların
Tüm denizaltıları 4 tanedir.
Hepsi etkisiz hâldedir.
Biri de envantere,
Müstecip Onbaşı
Olarak dâhil edilmiştir.
Dünya tarihinde bir ilktir.

Fransız Turquise denizaltısı,
Müstecip Onbaşı'nın top atışı ile
Ele geçirilir, personeli esir edilir,
Evraklar incelenir,
Bir istihbarat temin edilir,
Fransız Turquise
Çıkabilseydi Marmara'ya
Randevu tesis edecekti
E-20 denizaltısıyla
Bu istihbarat değerlendirilir,
Alman UB-14 gönderilir
Mevkiinde bekleyen E-20 de imha edilir.
Müstecip Onbaşı
Sahilden bir top atışı ile
İki denizaltıdan
Birini envantere
Diğerini dibe gönderir.
Emsalsiz bir hikaye
Bununla birlikte,

Düşman denizaltıları
Müteaddit defalar
Ağları aşarlar, Marmara'ya çıkarlar
Saldırdılar batırdılar,

Planlarının aslı Türklere
Korku ve endişe salmaktı,
Ama olan sadece;
Lojistiğin artan maliyeti
ve Türklerin savaşıma azmine gelen ilave şevkti,

Donanma
Bu yeni silahla
O gün tahtelbahir denilen denizaltıyla
Yoklukla ve elde var olanla
Mücadele ediyor
Aman demiyor aman vermiyor,
Boğazda ve Marmara'da
Olmayan tekniği bahaneden silip,
Mazretleri sineye,
Marifetleri er meydanına sürüyordu.
Sayısız taktik uygulayarak
Denizaltı Savunma Harbinin
Temellerini atıyordu,
Sadece tarih değil
Geleceğin harplerine de
Destanla beraber alınacak dersleri yazıyordu.

XXI "Sultanhisar"

Donanma'nın bir kısım unsuru
Müstahkem Mevkii Kumandanlığı emrinde;
Muavenet-i Milliye
Gayret-i Vataniye ve de
Aydın Reis'e
Eceabat-Marmara Adaları arasında,
Düşman denizaltılarını
Tespit ve imha görevi verilmiştir.
Bir de Sultanhisar,
93 tonluk bir torpidobottur.
Cüssesi küçük, yüreği büyüktür
Nisan'ın 30'udur.

Karaburun-Marmara
Hayırsız Ada hattında,
Denizaltı olduğu istihbar edilir.
Alınan emirle tespit için
Hassas gözcülük tesis edilir.
Deniz çarşaf gibidir.
Saatler 08:00'dir
Gözcüler periskop teması bildirir.

Kumandan Ali Rıza Bey,
Muhabere borusundan makine dairesine,
"Kazanlar Fayrap emrini" verdi.
"Rota periskop temasında viya!" dedi.
Top ve torpido personeli atışa hazır edildi,
Tam takata çıkınca gemi,
Avşa-Hayırsız ada hattına tam yol intikale geçildi.
Ali Rıza Bey;
Mürettebatına
Evlatlarım!
..haydi önce biz görelim, ...haddini bildirelim,
Allahın izni ile dibe gönderelim.
Sancak kış omuzlukta periskop!
Sancak kuvvetli alabanda!
İlk kez görülür denizaltının tam silüeti o anda,
Torpido botun yedi katı kadar devasa,
Son teknoloji İngiliz malı bir deniz canavarı,
Yaşı daha bir bile olmamıştı,
İriydi ve yeniydi,
Deniz savaşçıları için
Bu ikisi her zaman büyük bir nimetti.
..derken
Tekrar daldı.
Torpido botta sürat 22 idi.
Kazan tazyikinin limitleri,
Göstergelerin ibreleri,
Saatlerden beri kırmızıdır rengi,
Herşey gerilmiş yay gibi
Tam bir sinir harbi,
Sancak tarafta tekrar temas,
Torpido lara Bismillah! Ateş emri
Baş torpido ateşleyemedi,
Arıza teknikti,
Kıç torpido suda hızla hedefe ilerledi,
Denizaltı dalışa geçti,
Sultanhisar;
Denizaltının son görüldüğü mevkiine
Zig-zag'lı rotalarla ilerlemekte
Denizaltı hedefinin zaviyesini
Bir türlü hesap edemiyor
Atış için mevki lenemiyor
Suyun üzerinde ve altında
Sinirler gerildikçe geriliyor
Ali Rıza Bey
"Torpido lar bitti" dedi içinden
Köprü üstünde zihninde bir durum muhakemesi
"Biterse bitsin"
"Deniz Harbi'nde yok yoktur".. diye ekledi
Sultanhisar artık
Yekpare torpidodur

Top ile olmaz ise
Denizaltıyı mahmuzlayıp
Allahın izni ile yaralayıp
Batırmak niyetindedir
Fikir ulvidir
Ama cüssesi cüzzidir
Bu nedenle tatbik kabiliyeti şüphelidir
Ama bu iş bugün bitecektir
Ya bu denizaltındaki canavar
Ya da Sultanhisar
Denizin dibine gidecektir

Denizaltı şimdi tekrar su üstündedir.
Pruvada birkaç yüz metrededir.
Baş topun atışı süratlidir
Denizaltı tekrar dalar
Sultanhisar
Denizaltının daldığı son mevkiide
Geniş daireler çizmeye başlar.
Çıktığı anda
Son vuruşunu yapmak için
Makine telgrafı tam yolda,
Makinalar tam takattedir.
Baca harerettedir.
Kızarmaktan alevlenmektedir.
Hedefinin satıh yapmasını,
Nefes almadan beklemektedir.

Şimdi;
Denizaltı tekrar satıh yaptı
..ve hareketsiz kaldı.
Tam top atışı yapılacaktı,
Güvertesinde elleri havada mürettebat vardı.

Ali Rıza Bey; Sakindi,
Durumu tekrar değerlendirdi,
Denizaltının yara aldığı belli idi,
Sultanhisar'ın bordasında şimdi yaralı bir devdi.
93 tonluk torpidobot,
662 tonluk tahtelbahiri yendi,
..ve kulesinde yazan latin harfleri AE-2
Yapılan iş pek mühimdi besbelli,

Donanmamızın
İlk denizaltı batıran su üstü gemisi
Şanlı Sultanhisar'ın azim cesaret ve
Maharet abidesinin kısa ceridesi
...ve şimdi AE-2,
kaynarak son dalışını yaparken dibe
Komutan Yüzbaşı Henry Stoker ve 32 personeli
Sultanhisar'ın güvertesinde,
Henry Stoker; Komutanın elini özel olarak sıkmak istedi
Ali Rıza Bey uzattı elini,
Stoker de sıktı ve sonra
Alman komutan ve personeli de
Kutlamak istediğini ekledi
Gemide Alman olmadığını öğrenince
Şaşkınlığını gizleyemedi,
Alman mürettebat olmaksızın,
Nasıl olurda koca denizaltısının
Personelinin tamamı Türk olan ufucık torpido bota
Yenildiğini aklı almıyordu.
Bir hayalin ve ihtirasın peşinde
Çanakkale'ye gelenlerin aklı,
Daha çok şeyi almayacaktı.
Bu yüzden kayıpları da
Hayal kırıklıkları da çok olacaktı.
Ama daha mühimi
Stoker tiyatral bir kişilikti,
dünyaca tanınacak ve bilinecekti,
Ama anılarında bunları belirtmeyecekti,
Görmek ve göstermek istediği dibi,
Yazıp çizecekti, kalemler ve vicdanlar
Nalinci keseri gibi hep bir yöne işleyecekti,
Yazarken tarihi, yazacaktı
Herkes gibi kendi zaviyesindeki,
Doğruyu ve eğriyi,
Bu nedendedir ki,
Çanakkale'yi ve 1915'i
Bugün dahi
Tetkik etmek pek mühimdi
Çünkü sonradan çok olur
Kanla, canla, terle ve marifetle
...kazanılanın ...müellifi.

XXII

Zaferi Hisselere Bölmek

Diyorlar ki!
Çanakkale Zaferi' nin;
İki yüzü vardır.
Bir yüzü Türk, bir yüzü Alman'dır.
Büyük Harbin; En kanlı Cephelerinden
Çanakkale'nin, Deniz ve Kara
Muzafferiyetlerinin, asıl ve tek sahibi
Yüce Türk Milleti'nin sinesidir.

Bu hükümde; .....tereddüt etmek,
ama demek,.....bununla birlikte diyerek...
Zaferi hisselerine bölmek,
Akıl ve vicdan ölçüğünde insaftan ve de en azından
İzahtan varestedir.
Zafer; Bir hilal uğruna batan,
Nice güneşlerindir.

Bu hükmümüzün belgesi
Nerededir? ...diyener için
İşte bu belge sizler için

Bir mektup var cepheden,
Çok daha fazla şey söyler
Binlerce ciltten,
Belgeyi istinadımız;
Başkumandan Vekili Enver Paşa'ya
Tevdi olunan bir mektuptur.

20 Nisan 331
(3 Mayıs 1915)

*Yüce Huzurlarına
Muhteremim*

*Evvelce Zatı-alilerinize bu mıntıkanın bütün
mıntıkalarla olan farkının önemini arz etmiştim. Maydos
mıntıkası kuvvetlerine kumanda ettiğim zaman aldığım
tertibat ile düşmanın karaya çıkmasına imkan verilmeyebilirdi.
Von Sanders Paşa hazretleri bizi, bizim orduları, bizim
memleketimizi tanımadığı ve layıkı ile araştırmada bulunacak
kadar bir zamana sahip olmadığından, sahilde çıkarma
noktalarını tamamen açık bırakacak tertibat almış ve bugün
düşmanın karaya asker çıkarmasını kolaylaştırmıştır.*

*Vatanımızın müdafasında kalp ve vicdanları bizim
kadar çırpınmayacağına şüphe olmayan başta Von Sanders
olmak üzere bütün Almanların fikirlerinin üstünlüğüne itimat
etmemenizi katı suretle temin ederim. Bizzat buraya teşrif eder,
umumi vaziyetin icaplarına göre bizzat sevk ve idare etmeniz
münasip olur kardeşim.*

19. Tümen Kumandanı
Yarbay
M.Kemal

Cephenin; Ateş –barut, kan ve sıcakından,
Çanakkale Maydos'tan,
19. Tümen Kumandanı'ndan
Payitaht'ın kalbine,
Başkumandanlığa,
Yüksek huzurlarına
....diyerek başlayan ve
Kardeşim,
...diyerek biten bu satırlarla
Akıl ve vicdanlara
Hem malumat hem de talimat verilir.

Bilip de bilmeyenlere ayrıca bildirilir.

Çanakkale'de ...ve küre-i arzın her yerinde
Zafer; Ezelden Ebede
Kahraman Mehmetçiğidir.
...ve onun
Kahramanlığına en yakınında vaziyet eden
Kahraman kumanda heyetininidir.
Bu iki mübarek cevher,
Yüce Türk Milleti'nin sinesidir.

Gün gelir, tarih hükmünü işletir.
Liman Von Sanders anılarını biriktirir,
Büyük Harp bitmiştir.
Ağustos 1919'a kadar Malta'da
İngilizlere savaş esiridir.
Bu süre içerisinde;
"Fünf Jahre Türkei"
Türkiye'de Beş Sene
isimli eserini bitirir.
1921'de Osmanlı Erkan-ı Harbi
Askeri Tarih Encümeni
...tarafından tercüme edilir.
...ve İstanbul'da neşredilir.
Bu hatıratı okuyan Enver Paşa;
Eşleri Naciye Sultan'a yazdığı mektup'ta
...şunları dile getirir...

*"Ben Liman'ın hatırasını okuyorum. Ne tuhaf adam.
Harp'te ne iyi yapılmış ise faili o, ne manasız ve kötü ise
başkaları; tabii, başta ben. Sonra'da hep Alman zabıtları
yapıyor. Türk zabıtlarından nadiren bahis var..."*

XXIII Emsalsiz Pusat; Nusrat

18 Mart'a 10 gün kala,
Detaylı bir hazırlık ve mahir bir planla,
Gecenin karanlığında,
Karanlık Limanda,
Mustahkem Mevki Kumandanı
Mirliva Cevat Paşa ...ve de onun buyruğuyla,
Çıkmak için son bir umut aydınlığa
Usulca, usulunca mevkiine sokulunca,
Diikkkaaat!
Şimdi! Bismillah!
Bir suda! İki suda! 100'er metre arayla
...ve nice zaman sonra 26 suda!
Bir küçük Gemi Nusrat adında
Tophaneli İsmail Hakkı kumandasında ve
Mayın Grup Komutanı Hafız Nazmi Bey komutasında
Bir duruyor bir akıyor,
Mekândan zamana taşıyor.
Düşüyor-düşürüyor; Bahr-i Sefid'in bağrına,

Düşmanın şehvetli umutlarına,
Fenn-i imanla harman, bir mania
Olur mu? Mani! Acaba?

XXIV "7"

7-8 Mart 1915 gecesi,
Kim bilebilirdi? Bitti.
...derken yeniden başlayacak devri.

Burası tarihin..ve ahvalin... ve de ahirin
Büküldüğü verdi.

Zümrüdüanka dahi böylesine görkemli
Küllerinden dirilemedi.
"7" bir sırrı gizledi...ve müjdeledi.

XXV. "Kanal temizdi"

18 Mart'a 2 saat kala,
3 Muhrip, 7 Mayın Tarama Gemisi, 17 Mart gecesi
Saatlerin 22:00'si boğazın Bahr-i Sefid methalinden
Akyarlara kadar olan kesimini
..aradılar-taradılar-bakındılar;
18 Mart'a kadar
Saatler 02:00'i, görevleri bitti
Raporlarında; Kanal temizdi.

XXVI. "Geldikleri gibi gideceklerdi"

18 Mart 1915
Bahri Sefid Boğazı
Müstahkem Mevki Kumandanlığı Cevat Paşa
Seferbelik ilan edildiği günlerde
2 Ağustos 1914'te Çanakkale'de
9'uncu Tümen komutanıdır.
8 gün sonra
Çanakkale Müstahkem Mevkii komutanı,
Selaattin Adil Bey ise Kurmay başkanıdır.
Hepsi son 10 yılı ateşle tecrübe edinir
Münevver askerlerdir,
Şimdi ise Fatih'in emanetini koruyan,
Son kalenin fedaileridir.
Bu gün; Mart'ın On sekizidir.
Gün sakindir,
Cevat Paşa; Teftiş için Kilitbahir'e gidecektir,
Bozcaada önünde gemiler istihbar edilir.
Bu cihetle karargahtan ayrılmadan
Selaattin Adil Bey'e direktiflerini verir.
Yeni avdet tayyaremiz,
Saatler ise 08:00
Hava devriyesi icra ettiriniz.

Birlikleri denetlemek için;
Kilitbahir'e denizden intikale geçilir.
Anılarına o günü Cevat Paşa; ....şöyle dile getirir.
"Mustafa Kemal Bey'le beraberdik.
Birlikleri teftiş için Kirte'ye gittik.
Düşmanın boğazlara doğru ilerlemesine....
Gemilerin almış olduğu vaziyete bakarak
....alelade bir hareket olmadığını anlayarak
Hemen Alçıtepe'ye intikale geçtik,

Bu anda;
"İlk taarruz mermisi başımızın üzerinden geçerek
Alçıtepe'ye saptandı Maydos'a hareketle
Mustafa Kemal Bey'den ayrılarak..." der.

Cevat Paşa aynı güzergâhtan
Deniz vasıtası ile geri intikale geçmiş,
Müstahkam Mevkiye avdet etmiş
Selahattin Adil Bey'den durumu öğrenmiştir.
7 saat sonra 7 Mart akşamında Nusrat'a
Karanlık Liman'da
Döktürdüğü mania mani olacaktır!
Bu hayasız akına.
7 ay sonra, "7" nin gizlediği sır...ve müjde şöyleydi,
29 Teşrinisani (Ekim) 1915 tarihli
"Tasvir-i Efkar" gazetesi
...şöyle çiziyordu
Çanakkale kahramanlarının tasvirini,
Bir büyük mehmetçik resmi
Altında iki kahraman Kumandan
Bahri ve Berri zaferlerinin malikleri
Deniz Cephesinin kahramanı
Cevat Paşa Hazretleri
Kara savaşlarının celaletli müdafii
Miralay Mustafa Kemal Bey.
İstanbul,...ve Alem-i İslam
İlk kez duyuyordu isimlerini
İlk kez gördüyordu resimlerini
Bir hayasız yalanın ve hesabın
Peşine takılmış tüm akvamı beşeri,
Döndürmüşlerdi gerisin geri,
Koronmuştu Fatih'in ve Feth'in emaneti,

Tarihin vicdan mimberi
Duymak isteyene yine tebliğ edecekti
Ümidi ve ilahi vaadi
13 Kasım 1918'i tasvir eden
...ertesi günkü "Yeni Gün Gazetesi"
İstanbul'a bir matem haberi verdi
"İşgal donanmasının gemileri
Boğaza demirledi"
Aynı haberin altında
Matemi dağıtan bir haber daha verdi.
"Anafartalar kahramanı
Mirliva Mustafa Kemal Paşa

İstanbul'umuza avdet ettiler"
Kul sıkışmazsa,
Hızır yetişmezdi.

Çanakkale'den
Mağlup olarak gerisin geriye dönenler,
Üç yıl sonra
İstanbul'a mağrur olarak gelmişler,
Ey talih ve kader,
Şimdi soruyor
Çanakkale'de toprağa düşenler,
Bu manzarayı izleyen gaziler,
Boşuna mıydı?
... diyor
O mübarek zafer!

Dağlar ve Dalgalar yankıdalar
..elbetteki değildi,
..boşuna değildi!
... sırrı okumak gerekti
Olmasaydı, Çanakkale Zaferi!
Geçebilselerdi o gün Çanakkale'yi,
İstanbul'u zapt edeceklerdi,
Şimdi ise ancak ve ancak
İşgal edebileceklerdi.
İkisi asla aynı şey değildi.
İstanbul'un 1204 te de gördüğü
....aynı rezaletti.

Bu yüzdendir
"Geldikleri gibi gideceklerdi"

XXVII ZAFER

...şimdi 18 Mart 1915'tir

"Ölüm indirmede gökler,
Ölü püskürmede yer,
O ne müthiş tipidir,
Savrulur, enkaz-ı beşer"
Saatler 10:30
Düşman sefinesi
Boğazın önlerinde,
Methalden giriyor içeriye.

Saat 11:30
İki hat,...ve destekleyen iki kanat,
Cehennem kapılarını açtıklarını sanarak,
Ateş taksimlerini de tamamlayarak,
Çelik zırlı şövalyeler gibi
Sıraları belli
Mağrur ve kibirli,
Topları ise pek seri
Emperyalin fütursuz seli
Şimdilik 16 gemilik,

Desteğinde ise
103 sefinelik,
ezcümlesiyle
300.000 ton çelik, 300.000 beygir buhar gücü
42 tayyare, 14 tahtelbahir, 12.800 mürettebat
Hey hat.

Çanakkale'de;
16 çelikten kale ve 10'ar ila 15'er ağır top ile
7 saat süre ile
3.344 adet gülle ile

...ama nafile bununla birlikte şu da biline
Topların düellosuna dönüşen bu cephe
279'a karşı
82 top ile
İngiliz ve Fransız'ın lehine ve de
Sanırsınız pek adilane.
BİRİNCİ GRUP
10 gemilik bir terkip
İlk hatta çağrı adı ALFA;
4 İngiliz;
Queen Elizabeth, Agamemnon,
Lord Nelson, Inflexible

Kanatlarda 2 İngiliz;
Triumph, Prince George

İkinci hatta çağrı adı BRAVO; 4 Fransız
Sufren, Gaulouis, Bouvet, Charlemagne

İKİNCİ GRUP
4 saat sonra, birinci Grubun;
İkinci Hattını değiştirmek üzere
4 İngiliz;
Ocean, Irresistable, Albion, Vengeance
Birinci grubun, Kanatlarını değiştirmek üzere
2 İngiliz; Swiftsure, Majestic
Kolonolar-divizyonlar an itibarıyla
Merkez tabyalarımızın menzili dışındalar.
Mesafe;
İlk hattan 14.000 yarda, ikicisinden 16.000 yarda,
Kanatlardan ise 15.000 yarda,
Tabyalarımız ise ateş altında,
Mevki-mesafe; yetmiyor susmak zorunda,
Tabyalarımız dişlerini sıkıyor ve susuyor,
Düşman ise fütursuzca vuruyor!
Düşman halen menzilin dışında,
Ama... 8'er gülle düşürüyor,
Tabyalarımıza geçen her dakikada,
7 buçuk saniyede bir gülle ki ne gülle,
Bu nasıl vahşettir böyle!
Sadece Dardanos ve
Mesudiye Tabyaları

Ateşleyebiliyorlardı toplarını,
Buna mukabil düşman atımlarını artırır,
Dardanos Bataryası isabet alır,

Telsiz mahallindeki Mehmetçiklerle birlikte;
Batarya komutanı Üsteğmen Hasan ve
Teğmen Mevsuf Şehit olur.
Dardanos Bataryası bundan sonra
Hasan-Mevsuf Bataryası
İsmi ile nam olur.
Saatler 11:50'de
Düşman artık menzilde, beklenen an gelmiştir.
Tabyalarımız aslan kesilir
Atışları ise pek maharetlidir
Tarassut edilir, netice müspettir!
Beklenen akıbet,

Neye niyet neye kısmet!
Agamemnon'da; 12 isabet!
Rota ise artık aksi istikamet,
"Numune Ağır Topçu Taburu"
Tabyalarımıza veriyor ilk coşkuyu!

Saatler 12:00
Rumeli Hamidiye Tabyası ve 35,5'luk bataryası
Tek mermi bile atmadan çekiliyor savaş meydanından

Saatler 12:30
Amiral De Robeck müttefik Filo topçularının
Tabyalarımızdaki etkilerini olumlu değerlendirerek
...ve artık beklemeyi gerekli görmeyerek,
Nihayetinde zaferin yaklaştığını ümid ederek,

Birinci Gurubun ikinci hattındaki gemilere,
Birinci hattadaki gemilerin en yakın sıra ile
İskelesinden ve sancağından geçerek,
10.000 yarda da mevkiilerini emreder.
Zafer yakındır der.
...biraz erken hükmeder.
Türk topçusu an ve imkân bekler,
Geldiğinde de marifet ve de maharetle kükrer...
İstanbul için yola düşenler
Bugün için çok beklemiştiler
Bu nedenedir;
Sabırsızlıkları ve hesapsızlıkları
Kinleri ve şehvetleri
Köreltmıştır muhakemelerini,
Ne de çok hatırlatıyor bu halleri,
1204'te İstanbul'a çöreklenen Latinleri!
Görmek istemiyorlardı, duymak istemiyorlardı,
Kendilerinin kendilerine hazırladığını,
Belli ki;
Unutmak için çok uğraşmışlardı, geçmişin hatırasını,
Şahi toplarını ve mürettebatını,

Ne yapalım kendileri aranmışlardı,
Ol şimdi seyreyle!
Vatan müdafasını.

Saatler 12:40
İlk hatta Anadolu sahillerine yakın
Inflexible'da patlama! Inflexible'da isabet!
Telsizi susar,
Üç dakikada üç mermi daha üzerinde patlar!
Köprüüstünde alev ve dumanlar
Mecbur hattan ayrılırlar.

Saatler 13:00 ila 16:00 arası
Bombardmanın şiddeti arttı.

Saatler 14:00'te topçularımızın atışları zayıflar
Çünkü bataryalarımız,
Düşen güllerin kaldırdığı toprakla dolar.
Düşman atışları
O kadar çok ve yoğun ki;
Gökten yağın gülle değil,
Ahcar-ı Semaviye'dir sanki!
Bataryalarımız;
İsabet alsalar da-almasalar da,
Kalıyordu toprak altında.
...öldüremediğini .....diri diri gömüyordu...
Aynı saatte Türk topçusu cevabını veriyordu,
İleri çık emrini alan
Suffren ve Bouvet isabet almış,
Aksi rotaya çoktan viyalmış,
Bu dehşet manzarasını görmek istemeyen
Gaulois; başını suya daldırılmış,
Sancağa yan yatmış aksi rota ile
Hay aksi ...dile gelmiş sanki

Bu sırada; Bouvet'de iki patlama ve
Birkaç dakikada alabora
Şimdi birkaç dakika öncesi,
...ve kısaca özeti
Kilitbahir Mecidiyesi'ndeki
4 adet 24'lükleri ve bir Türk eri
Henüz yoktur bir rütbesi,
Üçüncü topudur mevkii,
Diğer üç topu susturunca düşman ateşi,
...ve bir alev seli yutunca kardeşlerini,
Neden sonra toparladı kendini.
Arkadaşları şehitti.
Karşılık vermek gerekti,
Bataryası; Metaforası hariç, faaldi.

Bir daha kontrol etti, evet emindi,
İşte; Düşman giriyordu içeri,
Yaradana sığınıp niyet etti,

Bir mermi 215 kg gelirdi,
Bir kere kucakladı mermiyi,
Yağlı olduğundan kaydı elleri,
Ve bir kez daha topraklayıp ellerini,
Koydu yere dizini
Sırtladı ancak matafora ile koşulabilen mermiyi
İlkini nasıl yaptığını o bile hatırlıyamıyor
2 sonra 3, 4 ve 24'lük top tekrar gürlemeye başlıyor!
4'ncü atımdan sonra Gonca Suyu Tarassut Mevkii'den
2 isabet diye rapor gelmektedir,
Seyit Onbaşı için şevk ve kuvvet
Anın kalbinde izahtan varestedir.
O güller ağırliğini kaybedip
Koca Seyit'in elinde kendi deyişiyle;

*"ufak bir saman çuvalı kadar
yeniktir-hafiftir"*

Bakınca ufukta gemiler ..alev ve duman içindedir,
...patlamalar ardından
Denizin dibine gitmektedir.
Batarya için görev, Hakkın yardımıyla
Hakkıyla ifa edilmiştir.
Saatler 16:00'da Inflexible'da patlama!
Hem de sancak başomuzluğunda
...nereden çıktı bu mayın
Baş torpido dairesinde yara
...çaresiz rota, Bozcaada.

Topçu Binbaşı Hasan; İsmi malum ve olan olmayan,
Binlerce kahraman
Kalplerimiz Allah'a
Toplarımız düşmana
Mesafe 8200 yarda,
Atışlar Irresistible'a

Saatler 16:15'tir
...mayın karınaya bir kez değmiştir
Irresistible'in sancak makine dairesi
Orta bölme ve sonra
İskele makine dairesi su içindedir.
Gemi hareketsizdir,
Mürettebat;
Queen Elizabeth'e tahliyededir,
Irresistible, kaderine terk edilir.

Saatler 17:50
Amiral De Robeck'ten
Geri çekilme emri geldi!

Ocean; yaralı halde çekilirken,
Kurtaramaz kendini, mayın tehdidinden,
Irresistible gibi terk edilir,

Türk topçusu ise;
Her ikisinin çilesini gece bitirir,
..ve ardın sıra dibe gönderir.

XXVIII

Kazandıran Pusat Değil! Sanattır

24 Mart 1915'te
Alman Liman von Sanders
5'nci Ordu Komutanı tayin edilir.
26 Mart günü ise Çanakkale'dedir.

31 Mart'ta ilk icraat olarak;
Mustafa Kemal'in
Kıyı savunma düzenini değiştirir
Kıyılar da alınmış savunma tertibini
Daha içeri çektirir
Durum;
Efradına cami ağıyarına manidir.
Kıyı savunmasından,
Geriden savunma.

...düzenine geçilmiştir
..sorulamaz sorgulanamaz.
...ama sorulursa gerekçe
...savunmanın derinleştirilmesidir.
Bunun neticesi ise vahimdir.
Değişen sadece bunlar değildir.
24 Mart'ta

Yarbay Mustafa Kemal;
Maydos Mevkii Kumandalığından
Ordu yedeğine alınır.
Bu terkip ve tertipteki yeni düzen ile
Bir günde neticelenebilecek
Kara savaşları 8 buçuk ay sürecektir.
Bedelini;
Türk Milleti!
Canından, canla ödeyecektir.
Gençliğini ve tedrisatını bırakıp
Vatan müdafasına koşan,
10 yıldır durmadan savaşan,
Nice nesillerdir ...yok olan,
Eli sadece silah değil kalem de tutan
Son elde kalan da elden gidecektir.

...ardından

*"Bir hilal uğruna ya Rab!
Ne güneşler batıyor"*

...denecektir.

Türk'ün sınavı; Vatan Savunması,
Alman'nın hesabı; İngiliz ve Fransız'ın Oyalanması
En büyük ders ... işte burası,

Sonrası

Cevat Paşa ve Mustafa Kemal

Trablusta bunu zaten tecrübe etmiştir
..ve bugün Amfibi Harekat'ın en nazik anı
Malum! Kıyı başının ele geçirilmesi anı
Düşman önce denizde engellenmeli,
Engellenemedi ise kıyıda cılızken
...en savunmasızken imha edilmeli.
Bugün bu amil usul
O gün için belki henüz yazılı değildir
Ateşle tecrübe etmek işte böyle bir şeydir
Harp sanatı rütbe meselesi değil
Tecrübe tetkik meselesidir!
Rütbeler bazen beklenmeden gelebilir,
...ama sanat!
Akla ve ruha kıt'alarda ateşle işlenir!
Sahipliği asla bir tesadüf ve de lütf değildir

Mahir bir Erkan-ı Harp için
Herşeyin yazılmasında gerekli değildir
Görünmeyeni görmek, bilinmeyeni bilmek, gerekir.

...zaman

Cevat Paşayı ve Mustafa Kemal'i
Teyit edecektir.
Bir de belgesini ekleyecektir

5 Mayıs 1915'te Mustafa Kemal
Enver Paşa'ya yazdığı telgrafta

*"...Liman von Sanders Paşa
Savunma düzenimizi değiştirmeseydi
Düşman kıyılarımızı yerleşmeseydi..."*

...şeklinde vaziyeti özetleyecektir.

Bu tespit ve tecrübe
Büyük Savaşın ikinci perdesinde bile
İkinci Dünya Savaşı için dahi derslere havi
Tetkik ve etütlere mesai, olmuştur.
İkinci Dünya Savaşı'nın
Dönüm noktalarının müdavimi
Amerikan Generali George S. Patton
Henüz yarbay iken 1936'da
Kendine tevdi edilen görev gereği
Çanakkale savaşlarını tetkik ve
Gelmekte olan İkinci Büyük Savaş için
...dersler çıkarması istenir.

Çanakkale savaşları tüm detayları ile
1936 yılında Amerikan askeri heyetince çalışılır
Dersler ve sonuçlar çıkarılır ve
...sonrasında kullanılır.

Bu sonuçların en çarpıcı olanı
Çanakkale Muhaberebelerinde
Başta Mustafa Kemal olmak üzere

Müdafii tarafın

"İnisiyatif sahibi subaylarının
Zaferde çok büyük payının olduğu,
Bu subay kadrosu karşı tarafta olsa,
Zaferi onların kazanacağıdır"

Savaşı
Kazandıran,
Pusat değil
Sanattır!

Bu bize;

Askerliğin,
En çok sanatını
Sevenlerden,
Mirastır.

XXIX

Anlamak

Büyük harplerin birincisi;
19 milyon canı canından,
İnsanı insanlığından etti.
Bu da yetmezmiş gibi
1939'da bir ikincisi gelecekti.

Devlet-i Aliyye'nin 1914 itibarı ile
Vaziyeti; Sırtlanların saldırdığı
Aslan misali,
Her yerinde kan ve dış izleri
Memalik-i Osmaniye
Viyana önlerinden beri
Cüz cüz eriyip gitti.
Amma velakin şimdi tam yeri
Kısa bir izahat gerekti, şöyle ki;

1821-1922 seneleri,
Türk Milleti için
Çok çetin bir yüz sene idi.
5 buçuk milyonluk insan denizinin
500 yıllık vatandan
Avrupa'dan sürülmesi
Yetmezmiş gibi
5 milyonu ise unutilan mezalim silsilelerinde
Öldü-öldürüldü katledildi.

Şimdi;
Hatırlatmak gerekirse
En azından sadece birini,
Durumu izaha yetmezdi belki!
Ama başlangıç için olur,
Kanaatimize bir nirengi

1821'in Eylül'ünde günlerin 23'ünde Tripoliçe'de

"Mora'da tek Türk!
Kalmayınca kadar özgürlük!"
...diyenter, dedikleri gibi,
35.000 Türk
Müslüman ve
Museviyi katlettiler.
Yaşlı-kadın ve çocuktular,
Düne kadar komşuydular.
Sonunda özgürlük onlarındı,
Akansa Türk'ün kanydı.
ελευθερία (eleftheria)
"özgürlük" harflerinin hederi adedi 9 idi
Mavi'den ve Beyaz'dan
Şeritleri 9 ettiler,
...sonra bayraktır
...diye remz ettiler
...renklerini
Ege'dendir
...dediler ...ama kralları gibi onuda Bavyera'dan ithal ettiler
Ne de olsa kadim bir medeniyettiler!
Böyle başladı bu işler.
Bir de Etrüskler;
Truva'dan Toskana'ya,
En-Türkiligi çıkınca yavaş yavaş ortaya,
Bu kez kimliğini Helenlere tahvildeydi Avrupa,
...ve yeni bir devleti tohumluyordu,
Yüzlerce yıllık Türk yurdu Mora'da.
Alman entelejansı,
Helen diyordu
Hele hele mitoloji deyince,
Adeta noter de tapu belgesi oluveriyordu
Binlerce efsane
...ve herşeyi onlara mülk olarak tahvilde
Mora'da, Teselya'da Makedonya'da
...ve Balkanlarda
Meydanda mağlup,
Masada muzaffer,
Onlar için bu durum adeta ebedi kader.
Güçleri yoktu ama
Güçten zehirlenmekte de üstlerine yoktu.

1790'dan beri masalcıları
Rigas Ferros'tu
Sonra
"Büyük Yalan"ı sindirip iliklerine
Geleceklerdi 1922'de
Eskişehir önlerine
Utanmadan birde
Bir güzel sopa yiyince
Mezalimlerin faili
Bir anda mağduru oluverdi
Soykırım anıtları dikeceklerdi
Megali İdea denilen büyük yalanlarını

Her geçen gün, daha da büyüyeceklerdi.
Ama yaptıkları yanlış hesaplar
Türk'ün çelik pençesinden
Her defasında gerisin geri dönecekti
...yine de zaman gösterecekti,
Bu tarihi arka bahçesinin;
Meyveleri ve zehirleri,
Niyet ve istekleri hiç değişmeyecekti.
Nalinci keseri gibi istek ve talepler,
Hep bir tarafa kıvrılıp evrilecekti.
İşte; Çanakkale, nalinci keseri ile
Hakımızdan hak isteyenlere
Hakkınca had bildirilen ilk yerd.

Yetmedi
Çanakkale'den geçmeden
İstanbul'u zapt edmeden
İşgal edenler,
Bu sefer;
Megali İdea ile zehirlediklerini,
Anadolu'yu işgale
Memur edeceklerdi,
Anadolu'da ki mezalimleri
Morada, Balkanlarda
Adalardaki gibi vahşiydi
Tarih bunu da gösterecekti.
Anlamak için
Çanakkale'deki
Medcezirleri
Biraz gerilere gitmek gerekti.

Şimdi 1914 senesi
Anadolu ve Rumeli
Elde kalan Osmanlı Memleketleri
Cihad-ı Ekberi
10 Milyonluk bir nüfusla
Emir telakki etti
5 milyon kadın ve 5 milyon erkekti
Seferi olan ancak 1 milyon Mehmetçikti.
Sine-i milletin tüm hazinesi
Top yekün bu kadar idi
7 düvelle 7 cephede
400 bini şehit
Kalanı kayıp ve esirdi
Ama
ÇANAKKALE ve CEPHESİ
...ve de neticesi sonu başlangıç edecekti.

ÇANAKKALE;
Zifri karanlığın fecre en yakın olduğu
Mucizenin ise küllerinden doğduğu
...yer idi.

Eli sadece silah tutan değil
Kalem tutan neslin binlercesi
Bu topraklar için

Burada toprağa girdi.
Bu kıyamette;
Türk Milleti!
Kıyam gibi dimdikti.
Osmanlı
Yüce bir devletti,
"Hastadır" diyenler
Osmanlı'dan önce gitti
Çar Nikola ilk olarak;
"Adam Hastadır" diyendi
...sonraları ve ardılları
Bu ismi pek sevdi.
Mirasını eceli gelmeden
Acele pay etmeli
Öyle ki;
Medeniyet denilen tek dişi kalmış canavar
Pek vahşiydi
Ama sırtlanların bilmediği...ve de asla öğrenemediği,
Aslan daima aslandır.
Sırtlanların hükmü bir yere kadardır
Son söz; ...daima aslanlarındır.

Cihad-ı Ekber'in
...ve nihayetinde Sevr'in
433 maddesi ile biçilen kefeninin
Çelik pençesi ile parça parça edilişinin
İlk merhalesinin
Mustafa Kemal'in ve kurtuluşa dair ümitlerinin
Doğduğu yerin Çanakkale'nin
Etkisini ve mucizesini anlamak için Türk'ün töresini
...ve kaderini bilmek gerekirdi
Türk'ün kaderi;
Ebed ve Müebbet Devlet'tir.
Batan Hilal'den sonra
Olacak olan sadece
Yeni doğacak bir Hilal'dir.
Bu gelenler ne zannetmişti
Bu nedenledir
Çanakkale'de kopan "Kızılca kıyameti"
Elbette gelmekte olan "Kızılca Gün"den başkası değildi.
İşleyen, Oğuz'un töresiydi.
Türk Milleti;
16 İmparatorluk ve 300 devleti böyle var etti.
Tarih; Devlet Güneşini
Türk'ün burçlarından
Ne zaman eksik etti?

Türk'e hasım olanın, Türk'le hesabı olanın
Bunu anlaması da mümkün değildi.

Ölümü düğün edenleri
Vatanı yar edinenleri
Düşman edinenler! Ancak kendi lanetlerini,
Kaderlerine bir kez katık edenlerdi ve
İnsanlığı alçaltarak
Gösterirlerdi hünerlerini
İnsan insan olduğundan beri

Küre-i arzda can bulduğundan beri
Hiç bu kadar vicdanı karalık görmemişti
İnsanlığın vicdanını karanlığından
Düştüğü çukurundan kurtaran;
Düşmanı ile mertçe vuruşan,
Düşmanı düştüğünde ise merhametle saran,
Mübarek ve Kahraman;
Mehmed oğlu Mehmed'dir.
Rütbesi şehid, makamı cennettir.
Bu bizim künyemizdir.

Birde; Centilmenler savaşı diyorlar
Centilmenlik;
...öyle...gelipte
Binlerce fidanı toprağa ekipte
...geçemeyip...gidince
Oluyor mu? Size

Centilmenlik diye yazılan
Burada mertlik diye okunur
Mehmetçiğin ruhunda ve mayasında
Doğuştan bulunur olmayanda da
Sonradan olması çok zordur.

XXX Geldiler!

Akan; zaman, duran; mekan,
Şaşıran; insan, işte destan!

Geldiler!
Geldiler, güneşin hiç batmadığı bir yerden,
Almak için
Almak için solmuş güneşimizi elimizden
Ki bundadır kopan o kıyamet,
Destan tadında, etten ve kemikten
Ne garip bir anlam kaplar ufuklarımızı,
Çanakkalem;
Giyinirken Mart'ında baharını,
Soldurur ikiyüzellibin evladını,
Yeşertmek için
Yeşertmek için solmuş güneşi ile cılız yarınlarını.
Gecenin rengi nasıl dönerse sabahın aydınlığına,
Tarihin şaşmış çarkındaki talih,
Öyle döner Türk'ün ufuklarına,
Solmuş güneşe göz dikenler
Bilmeden, bilemeden,
İçin için yanan kora, alev verirler,
Adına;
Yarbay Mustafa Kemal ve Mehmet derler!
Bir doğumu müjdelere gibi
Altı yüzyıllık ipekten kozayı yırtan bir kelebek gibi
Üç kıtadan çekilen ummana kurulan sed gibi
Yılları 915'i,
Nisan'ın 25'i,
Saatlerin 10'u, yer ise Arıburnu,
Doğmamış nesillere sonsuz hayatı sunmak için
Savaşmayı değil ölmeyi emreder ve der,

Biz ölüncüye değin gelecek zaman içinde,
Ne yapsın ki tarih!
Beklemez böyle bir emri ve
Ölmeye hazır binlerce mehmedi
Oturur yeni baştan düzenler;
Var olmak, ya da yok olmak arasındaki denklemini
Ve bir daha hiç gitmemecesine gelir
Troya'nın dört bin yıldır beklediği zafer.

XXXI

Agamemnon'dan Şehzade Süleyman'a Namık Kemal'den "Kemal Yeri"ne

Mağlup, keder ve zafer,
Galip, müşir ve nefer,
Kadim bir denklemden
Sarkaç misali;
Yengi ve yenilgi arasında rask eder.

Bu raks,
Çanakkale'de
Şanki zaman tüneline
Truva'ya kadar gider,
Sonra Çanakkale'ye geri döner.

Aşıl,
Agamemnon ve Hektor,
Hepsi büyük aktör,
Dört binyıllık hikaye yüzyılda bir aynı sahnede
1915 Mart'ın da Hektor'un öcü alınmıştır
Ama sarkaç yine raksa başlamıştır.
1918 Ekim'in de
Mondros mütarekesi ve madde 7'si,
Majestelerinin gemisi
AGAMEMNON'da imzalanmıştır.
Agamemnon yine yapacağını yapmıştır.
Ama bununla da kalmamıştır
1915 yılının
18 Mart'ında ki
26 mayının hesabını,
11 gün sonra
Bolayır'da, Rumeli Fatihî,
Evladı Fatihan Kumandanı Şehzade Süleyman,
...ve beraberinde yatarı Lala'sı ve atından
Sormaya kalkmıştır.
Agamemnon, 29 Mart 1915'te
Çelik zırhı ile denizde, sanki atının üzerinde,
Truva'nın surları önünde
Bir ileri-bir geri,
Bin ileri-bin geri,
Saros Körfezi'nde
Kısa-uzun rota bacakları ile
Gider-gelir-döner-durur,
Zırhından Bolayır'a gülleler
Gönderir durur.
Agamemnon, Royal Nayv'de
Çelik namlular güvertede
Gülleler menzilde.

Güller! Sehzade Süleyman'ın türbesine tam isabetteler.
Güller ve kabirdeki güller,
Yer gök inler ve dinler,
Sehzade Süleyman ise yattığı yerden güler.
Hatırlanmak ve ölüyken bile cenge tutuşmak,
Hedef olmak-isabet almak,
Güzel şey be kardeşim!
Var iken, davan için yok olmak.
Yok iken, davan için var olmak.

Güllerin üzerine ekilirken güller,
Aynı yerde;
Bir büyük şair,
Ebedi Vatan ve hürriyet nöbetindedir
Ve ilk tekmilini verir !

“Vatanın bağına düşman dayamış hançerini
Gönderiyor kitabe-i sengime denizden gülleri
Yok mudur? Kurtaracak, bahtı kara maderini?”
42 yıl önce...Vatan yahut Silistre ve
Şimdi ise, Vatan yahut Çanakkale,
Mehmed Kemal,
Namıdiğer Fedai Kemal!
Cihanın bildiği künyesi ile
Vatan ve Hürriyet Şairi Namık Kemal!
Sen hiç merak etme,
Olsa da Milletin canı burnunda, Yaktığın ateşle yanan
Nice Kemal'ler var Arıburnu'nda
Bir de Mustafa Kemal var!
Gözü düşmanda,
Nefesi ve eli Mehmed'inin omuzunda,
Beklenmeyen yer ve de zamanda
Kilitliyor düşmanı, çıktığı yere daha ilk adımında.

Ve son bir mısra;
Zamandan taşanlara,
Vatan ateşi ile yananlara!

Vatanın bağına düşman dayamışsa hançerini
Gönderiyorsa hayasızca denizden gülleri
Bulunur elbet kurtaracak bahtı kara maderini.